

Skötselplan för naturreservatet Kvill

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och återskapa ett till stor del hävdat odlingslandskap. Miljöerna i naturreservatet ska utgöras av öppna samt träd- och buskbevuxna betesmarker samt en mindre barrnaturskog. Viktiga strukturer och funktioner från ett äldre småskaligt odlingslandskap med den välkända 1000-åriga Kvilleken som en central symbol ska förekomma i tillräcklig omfattning. I området ska det finnas odlingsrösen, stenmurar, grova, solitära och hamlade träd, bärande och blommade träd och buskar, håll- och mulmträd, död ved (torrträd och lågor), brynmiljöer, gläntor samt betade och örtrika gräsmarker. Typiska växt- och djursamhällen och arter som är karaktäristiska för ovanstående livsmiljöer ska bevaras. Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter ska bevaras och helst öka för att långsiktigt kunna fortleva. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet, och besökare ska kunna se och uppleva Kvilleken, områdets livsmiljöer, arter och kulturhistoriska värden.

I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och återskapa naturtyperna artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen (6270), trädklädd betesmark (9070), västlig taiga (9010) och lövsumpskog (9080) så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Bevara och förstärka funktioner och strukturer så att de förekommer i för naturtyperna gynnsam omfattning.
- Bevara och förstärka populationerna av rödlistade arter så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Informera om naturreservatets värden, bedriva friluftsliv, forskning och undervisning i den mån det inte strider mot ovanstående delsyften.

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Kvill
Objektnummer	1002584
Skyddsform	Naturresevat
Natura 2000 beteckning	
Län	Kalmar
Kommun	Vimmerby
Fastigheter	Del av Kvill 8:3
Servitut	Ägaren till fastigheten Kvill 8:5 äger rätt att för all framtid nyttja befintlig väg över fastigheten Kvill 8:3 för tillträde till fastigheten Kvill 8:5. Servitut för kraftledning över fastigheten Kvill 8:3 till förmån för E.ON.
Nyttjanderätter	Nyttjanderätt till betesmark, förlängt t o m 2012-03-13 enligt kontrakt med Sveaskog, kontrakt nr 34009, objekt nr 1181, kund nr 1308 Nyttjanderättshavare är Gert Christe, Norra Kvill, 590 80 Södra Vi Nyttjanderätt till jakt t o m 2010-06-30 enligt kontrakt med Sveaskog, kontrakt nr 205862, objekt nr 30421, kund nr 30405. Nyttjanderättshavare är Ålingegölens Jaktlag, c/o Joakim Gunnarsson, Gallebo 111, 590 80 Södra Vi
Totalareal (ha)	29,4
Landareal (ha)	29,4
Areal produktiv skogsmark (ha)	22,6
Naturtyper, naturvårdsregistrets indelning:	Areal (ha)
Tallskog	4,2
Granskog	1,5
Barrblandskogar	3,7
Triviallövskog	2,4
Ädellövskog	10,6
Lövsumpskog	0,2
Betesmark	6,7

Exploaterad mark	0,1
Naturtyper, art- och habitatdirektivets indelning:	Areal (ha)
Trädklädd betesmark (9070)	9,5
Prioriterade bevarandevärden:	
Naturtyper	Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen (6270), västlig taiga, barrblandskog (9010), trädklädd betesmark (9070) och lövsumpskog (9080)
Strukturer	Solitära, grova och gamla träd, hamlade träd, bärande och blommade träd och buskar, håll- och mulmträd, död ved (torrträd och lågor), brynmiljöer, gläntor, väl avbetad och örtrik gräsmark, block, stenmurar och stenrösen
Funktioner	Betande djur
Arter	Almlav, dvärgbägarlav, gul dropplav, kortskaftad parasitspik, spindelört, mindre hackspett, entita och liten bastardsvärmare
Friluftsliv	Naturpedagogik, kulturhistoria, besöksobjekt, landskapsbild
Övrigt	Forskning/referensområde

2.2 Kulturhistorisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Hela reservatet har varit ett odlingslandskap som under långa tider brukats genom odling, slåtter, lövtäkt och bete. Väldränerade marker med mycket sten innebar särskilt hårda livsvillkor för de människor som var hänvisade till att överleva i dessa bygder. Inom Kvillreservatet är spåren efter deras långvariga och traditionella brukande särskilt välbevarade och tydliga. Denna historiska markanvändning utifrån givna naturliga förutsättningar är den direkta orsaken till de höga naturvärden som idag utmärker reservatet. Den 1000-åriga Kvilleken är den mest dominerande kvarlevan från det äldre odlingslandskapet i området, men här finns även stora mängder odlingsrösen samt hamlade träd. Området får

dessutom anses vara särskilt karakteristiskt för länets odlingsbygder på höglandet och över högsta kustlinjen.

Boskapsskötsel har under långa tider varit den dominerande näringen i länets inlandsbygder. För att bryta upp även mycket små åkerskiften var man ofta tvungen att först röja stora mängder sten. Det innebar att enbart mindre skiften kunde odlas och att det kring dessa skapades rikligt med stenrösen. De många odlingsrösen liksom de stora, vidgreniga och i vissa fall hamlade lövträden som finns i området utgör ännu tydliga spår efter denna historiska markanvändning. Även om området nu brukas mindre och till viss del är igenplanterat, är det i de strukturer som har sitt ursprung i den äldre markanvändningen som de högsta naturvärdena finns och som är orsaken till att området nu skyddas som naturreservat.

Byn Kvill omtalas första gången under medeltiden som *Quildh* 1417 och *Quilla* 1533. Någon gång därefter har den norra delen av byn styckats av för att bli officersboställe och har därefter benämnts Norra Kvill. Några skiftesreformer av byarna Södra och Norra Kvills marker har troligen aldrig genomförts.

Den äldsta kartan som beskriver området är en avmätning från 1836 över det dåvarande löjtnantsbostället Norra Kvill. Enligt den fanns då två skilda områden inom reservatets gränser som var stenröjda och uppodlade. Kvilleken, som var ett imponerande stort träd redan vid denna tid, stod då på en åkerren mitt inne bland de små åkerskiftena i söder. I det norra området var den odlade marken mer uppbruten i små långsmala skiften, vilka också var rika på rösen med odlingssten. Formerna på dessa skiften, så som de framgår av den gamla kartan från 1836, tyder på att de bör ha varit odlade under lång tid redan då. Den mellersta delen av reservatet har enligt den äldre avmätningen främst hävdats som slåttermark och beskrivs som en ”*stenig hårdwall med Hasselbuskar och någon Ekskog*”.

Enligt gamla ekonomiska kartan hävdades markerna till stor del på liknande sätt ännu på 1940-talet. Omfattningen på de odlade ytorna och mängden rösen med odlingssten var då fortfarande densamma. Skillnaden var att de många små odlingslotterna som tidigare präglat området blivit sammanslagna till större och mer sammanhängande enheter. Något som bör ses som en följd av att jordbruket vid denna tid då blivit allt mer mekaniserat. Den tidigare slåttermarken i reservatets centrala del var en relativt öppen mark på 1940-talet, då den troligen hävdades genom bete.

Under de senaste 60 åren har stora förändringar skett i området. Ännu på 1970-talet var dock större delen av de tidigare odlade skiftena fortfarande öppna. Därefter har den norra delen av reservatet blivit planterad med tall och den södra delen blivit allt mer igenvuxen. Delar av de tidigare odlade markerna i söder hålls dock fortfarande öppna genom främst fårbete. Den stora mängden stora och vidgreniga lövträd som finns i reservatet vittnar om att landskapet varit betydligt mer öppet än vad det är nu.

2.3.1 Kulturhistoriska bevarandevärden

I området finns betydande kulturhistoriska värden i form av rikligt med spår efter äldre tiders markanvändning. Enligt fornlämningsregistret finns dock inga lagskyddade fornlämningar i området. Däremot är Kvilleken tillsammans med ett område med odlingsrösen närmast kring denna registrerade som ”övrig kulturhistorisk lämning”. Förutom dessa registrerade lämningar finns ytterligare stora mängder odlingsrösen, bland annat i områdets norra delar.

I området finns även lämningar efter äldre bebyggelse med husgrunder, jordkällare, brunn samt ett flertal andra odefinierade gropar.

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

Det odlingslandskap som naturreservatet representerar bildar en skarp kontrast till det omgivande barrskogslandskapet. Sakerligen har stora arealer liknande miljöer funnits i närområdet, men numera har stora delar övergått till barrplanteringar. Även inom naturreservatet finns det spår efter den period då äldre odlings- och betesmarker planterades med tall och gran. Både i norr och söder finns gamla åker- och betesmarker som idag utgörs av 30 till 40-åriga barrplanteringar med inslag av enstaka lövträd. Dessa är biologiskt sett mycket artfattiga miljöer, men kommer efter restaurering utgöras av för området viktiga öppna betesmarker med inslag av solitära lövträd och synliga gamla odlingsrösen.

Den över 1000-åriga Kvilleken utgör en viktig symbol för det äldre odlingslandskapet där miljöer för ett stort antal solitära äldre ädellövträd fanns. Kvilleken är sannolikt Sveriges äldsta ek och har en omkrets på drygt 13 meter. Den är numera helt ihålig och hålls ihop med ett metallband för att kunna överleva och upplevas av besökande under en så lång tid framöver som möjligt.

De biologiskt sett viktiga miljöerna i området utgörs av öppna samt av träd- och buskbeklädda betesmarker. Ett stort antal idag ovanliga och hotade arter är knutna till gamla, fritt växande ädellövträd. De gamla och i många fall grova ädellövträden bidrar med ett stort antal strukturer som andra arter kan dra nytta av. T.ex. har de en varierad bark, de är ofta håll- och boträd och bidrar i stor utsträckning till grov död ved. Viktiga strukturer inom naturreservatet utöver de solitära, grova, gamla och hamlade ädellövträden är bärande och blommande träd och buskar, död ved i form av torrträd och lågor, varma brynmiljöer, gläntor, blommande växter i fältskiktet samt områdets stenmurar och talrika stenrösen.

I reservatet finns ett flertal rödlistade och signalerande lavarter som växer i stort sett uteslutande på grova ädellövträd och gamla hamlade träd. Rödlistade och signalerande lavarter som noterats i området är dvärgbägarlav *Cladonia parasitica*

(NT), gul dropplav *Cliostomum corrugatum* (NT), almlav *Gyalecta ulmi* (NT), kortskaftad parasitspik *Sphinctrina turbinata* (NT), rostfläck *Arthonia vinosa*, sotlav *Cyphelium inquinans*, gulpudrad spiklav *Calicium adpersum*, bårdlav *Nephroma parile*, ädellav *Megalaria grossa* och kornig nållav *Chaenotheca chlorella*. På gamla hamlade askar och almar växer även den signalerande mossan guldlocksmossa *Homalothecium sericeum*. På en gammal tallåga växer långflikmossa *Nowellia curvifolia*. Ett stort antal ovanliga och hotade insekter är knutna till gamla träd och död ved. Ingen inventering har dock gjorts av vedlevande insekter i området.

De öppna betesmarkerna i området utgör viktiga lokaler för kärlväxtfloran knuten till betes- och slåttermarker. Delar av betesmarkerna bär fortfarande spår efter tiden med odling och innehåller inte en lika exklusiv artstock. I de mindre påverkade områdena växer bland annat prästkraige, stor blåklocka, nattviol, backnejlika, höskallra, jungfrulin, gullviva och slåttergubbe. Spindelört *Thesium alpinum* (NT) växer i anslutning till vägen i öster. De öppna och på sommaren rikt blommande betesmarkerna är viktiga för ett stort antal insekter. Här finns bland annat den missgynnade fjärilen mindre bastardsvärmare *Zygaena viciae* (NT).

De äldre träden och de öppna betade gräsmarkerna är viktiga substrat och miljöer för ett flertal fågelarter. Hålträd nyttjas som häckningsplatser av hålhäckande arter så som mindre hackspett, stare, kattuggla och skogsduva och de öppna och insektsrika betesmarkerna utgör viktiga födosöksplatser för ett stort antal fågelarter.

Mindre områden av naturreservatet utgörs av grandominerad skog med inslag av äldre träd av både ädellöv-, löv- och barrträd. Det är i dessa miljöer som fynd av den sällsynta skalbaggen raggbock *Tragosoma depsarius* (VU) gjorts i närområdet. Denna art behöver tillgång på främst tallågor, gärna i solbelyst läge, för att kunna yngla. Larvutvecklingen tar minst fyra år efter att honan lagt ägg i tallågan. Bristen på gamla tallar och lågor i området gör dock att framtiden ser dystert ut för denna art inom området.

2.3.3 Bevarandevärden för friluftslivet

Kvilleken är sedan en lång tid tillbaka ett väl etablerat besöksmål i Vimmerby kommun. Årligen besöks området av ett stort antal personer av flera olika nationaliteter. Besökare kan på ett enkelt sätt ta sig till Kvilleken genom att vandra på en stig från parkeringen ända fram till eken. Betesmarkerna i anslutning till Kvilleken är också lättillgängliga och lämpliga att vandra i.

Naturreservatet Kvill är inte bara ett viktigt område för dess speciella och höga naturvärden. Detta är även ett viktigt kulturhistoriskt och pedagogiskt område som visar på tydliga strukturer från ett historiskt odlingslandskap som tidigare dominerade i anslutning till byar och gårdar.

Genom området sträcker sig Sevedeleden. Denna led börjar och slutar vid Spillhammarsbadet i Mariannelund, och går mestadels i Vimmerby kommun

Ungefär 3 km nordväst om naturreservatet Kvill ligger nationalparken Norra Kvill.

3. Generella råd och riktlinjer

Vid skötselåtgärder ska värdefulla element för faunan och floran sparas så som grova träd, hålträd, boträd, stående döda och döende träd, vindfälle eller lågor. Alla skötselåtgärder inom naturreservatet, t.ex. avverkning och uttransport av virke, ska utföras vid sådan tid och på sådant sätt att skador på mark och fornlämningar inte uppkommer.

Träd som fallit eller hotar falla ned över befintliga vägar, stigar, ledningsgator, stängsel, kulturhistoriska lämningar, tomtmarker, åker- eller betesmarker får upparbetas och avlägsnas. Träd som är värdefulla för faunan och floran, exempelvis grova och gamla träd ska dock flyttas och lämnas kvar på lämplig plats i reservatet. Samråd ska ske med Naturvårdsförvaltaren.

Röjning av befintliga vägar och ledningsgator får ske i alla skötselområden som berörs. Om avverkning av värdefulla träd för faunan och floran i anslutning till ledningsgator blir aktuellt bör trädet i första hand dödas genom ringbarkning eller toppkapning. Samråd ska ske med Naturvårdsförvaltaren.

Avmaskningsmedel som används på betesdjur innehållande ivermektin har negativa sidoeffekter på den spillningslevande faunan. Ivermektinbaserade preparat har bland annat visat sig hämmande för larvutvecklingen och kan ge försämrad reproduktionsförmåga hos nykläckta individer av spillningslevande bladhorningar. Bladhorningar är en familj av skalbaggar, varav 64 arter spillningslevande bladhorningar finns beskrivna från Sverige, 46 av dessa är rödlistade. Med hänsyn till den spillningslevande faunan är det förbjudet att använda ivermektinbaserade preparat på betesdjur då de uppehåller sig inom reservatet, annat än vid direkt veterinär rekommendation, se föreskrift under A i beslutet.

4. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 4 skötselområden. Avgränsning av skötselområdena 1-3 framgår av bifogad skötselplankarta, bilaga 2.1. Skötselområde 4 (Friluftsliv) omfattar hela reservatet.

4.1 Skötselområde 1: Kvilleken

Beskrivning:

Kvilleken eller Rumskullaeken som den också kallas, är Sveriges grövsta ek med en omkrets på 1341 cm i brösthöjd (år 2001). Kvilleken förklarades som naturminne 1928. I slutet av 1930-talet gjordes en utredning om Kvillekens ålder där man kom fram till 950 år, vilket innebär att den i dagsläget är äldre än 1000 år och sannolikt Sveriges äldsta ek. Kvilleken står idag inhägnad för att undvika att trädet utsätts för slitage. Det är förbjudet att vistas innanför denna hägnad. En stig inhägnad av trädgårdsgård leder besökare från parkeringen till Kvilleken. Vid ingången till området med Kvilleken står en sentida rest runsten.

Bevarandemål:

- Kvilleken ska med lämpliga skötselåtgärder få leva kvar så länge som möjligt. När Kvilleken dör ska den få stå kvar om den inte på något sätt utgör en risk för säkerheten i dess närområde.

Skötselåtgärder:

Kvilleken samt vandringsled från parkering ska vara fränstängslad betesmarken med trädgårdsgård. För att undvika slitage på Kvilleken är det förbjudet att vistas inom befintlig hägnad som avskiljer eken från det övriga besöksområdet. Beträdnadsförbudsskyltar på svenska, tyska och engelska ska placeras vid befintlig hägnad. Uppväxande träd och buskar av igenväxningskaraktär inom skötselområdet tas bort. Alla skötselåtgärder kopplade till Kvilleken ska syfta till att den ska få leva så länge som är möjligt.

4.2 Skötselområde 2: Betesmark (26,3 ha)

Beskrivning:

Skötselområde 2a:

Området omfattar en öppen betesmark med spridda lövträd och buskar. Träden växer ofta i eller i anslutning till äldre odlingsrösen, vilket det här finns gott om, särskilt i områdets östra del. Enligt historiska kartor har området till största delen tidigare varit brukad som åkermark. De smala renarna mellan de gamla åkerskiftena har nyttjats för slätter men här fanns även hamlade träd. Det är också på platsen för en av dessa tidigare åkerrenar som den 1000-åriga Kvilleken står tillsammans med ett antal andra gamla och grova träd. Inom detta område finns även en stor mängd äldre odlingsrösen och handgrävna mindre diken som alla vittnar om att marken tidigare varit odlad. Ännu på 1970-talet var några skiften i områdets sydvästra del uppodlade. I Kvillekens närmaste omgivningar finns enstaka äldre träd. En ihålig lind som tidigare har hamlats är över 200 år gammal.

På lindens bark växer den rödlistade laven gul dropplav och hålrum och blottad ved är av intresse för vedlevande insekter. I det i övrigt glesa trädskiktet runtom i hagen finns ekar under 100 år och en del andra lövträd, främst bärande arter som oxel, rönn, apel och körsbär samt björk, lind och sälg. Det som ger betesmarken speciell karaktär är de talrika enbuskarna, stora som små. Det övriga buskskiktet utgörs av enstaka hasslar och nyponrosbuskar. Av vegetation med igenväxningskaraktär finns endast en mindre ung björkdunge i områdets sydvästra del samt ett par mindre granar som vuxit upp på de gamla åkerytorna. Relativt stora delar av betesmarkens fältskikt är fortfarande påverkat av det gamla åkerbruket och här är artrikedomen bland kärlväxter begränsad. Den artrikaste florán finns framför allt i torrare partier, bland annat i anslutning till odlingsrösen och i områdets sydöstra del. Här växer bland annat prästkrage, stor blåklocka, nattviol, backnejlika, höskallra, slåttergubbe, åkervädd, gullviva, jungfrulin och ärenpris. I områdets sydvästra och västra del, idag liggande utanför betesfållan, står ett flertal äldre spärrgreniga ekar. Här växer även fågelbär, alm, rönn, björk, sälg och hassel. Ekarna är till viss del trängda av yngre löv- och barrträd samt av en granplantering som ansluter tätt intill.

Skötselområde 2b:

Norr om den öppna betesmarken runt Kvilleken ansluter en trädklädd betesmark. På en karta från 1836 är detta område delvis angivet som ängsmark. I området finns gott om äldre och mycket vällagda odlingsrösen, enstaka äldre diken och en vägbank. Grunder efter de hus som finns markerade på kartan från 1836 kan ännu anas i markerna. Här finns även en jordkällare och en brunn samt nio stycken större och mindre gropar med osäkert användningsområde. I den trädklädda betesmarken dominerar eken och här finns gott om grova och spärrgreniga träd. De grövsta ekarna är över fem meter i omkrets och därtill finns en handfull jätteekar, d.v.s. med över en meters diameter i brösthöjd. Åldern på ekarna är ganska väl spridd med såväl 50-åriga träd som flerhundraåriga träd. I de äldsta ekarna har mulm börjat bildas i håligheter, vilket är ett viktigt substrat för många idag ovanliga vedlevande insekter. I nordost finns en samling av grova askar, almar och en lönn. Av dessa bär lönnen, två av askarna och fyra av almarna tydliga hamlingsspår. Åldern på de äldsta tidigare hamlade träden överstiger troligen 200 år. De äldre ädellövträden utgör viktiga växtplatser för ett flertal lavararter. Bland annat växer gulpudrad spiklav, sotlav och kornig nållav på ekarna. På de äldre almarna och askarna växer rikligt med almlav, samt sparsamt med ädellav och bårdlav. Av gamla eller grova träd finns även av rönn, apel och oxel. Flera av de gamla träden utgör även hålträd som är viktiga för hålhäckande fåglar och ett flertal andra organismer. Av övriga trädslag finns rikligt med vårtbjörk, någon enstaka glasbjörk, asp, gran, tall och klipbal. I mindre delar centralt i området har relativt många unga träd etablerat sig. Död ved utanför de gamla träden är begränsad till enstaka högstubbar av björk och asp. Grova gamla eklågor och grövre nedfallna ekgrenar är av intresse för insekter och lavar. På en eklåga växer bland annat den rödlistade dvärgbägarlaven. Buskskiktet är som följd av det täta trädskiktet mer sparsamt och rójning håller efter öönskat sly. Hela hagen erbjuder en måttligt rik flora med en viss gödselpåverkan förutom i vissa delar av

områdets västra delar. I de centrala delarna har tuvtåtel brett ut sig. I områdets västra del ansluter ett ohävdad ekdominerat bestånd. En stor andel av dessa ekar är relativt grova och spärrgreniga. Uppslag av hassel, björk och yngre ek har etablerat sig under senare tid. Här växer även enstaka tallar och granar.

Skötselområde 2c:

I brynet mot den öppna hagmarken finns ett ädellövområde där ek dominerar. Flera ekar är vidkroniga. Övrigt lövinslag består bland annat av björk och hassel. Markfloran är ganska rik med bland annat ormbär och vippärt. I anslutning till det ekdominerade området växer en granplantering med en del enstaka spärrgreniga kvarstående ekar i odlingsrösen, bryn och beståndsgränser. Spridda stubbar efter grova ekar vittnar om att Kvilleken haft sällskap för mindre än 100 år sedan. Områdets äldsta och grövsta ek står intill vägen till Norra Kvill. Den är över 200 år gammal och på dess bark finns *Pertusaria*-bålar där den parasitiska och rödlistade knappåslaven kortskaftad parasitspik växer. På eken växer dessutom rostfläck, sotlav och gulpudrad spiklav. Längst i söder finns en mindre granplantering i stort sett utan inslag av lövträd. I övriga delar av skötselområdet finns enstaka oxlar, aspar och rönnar. En stor del av detta skötselområde har tidigare varit åker, men har på senare år planterats med barrträd och delvis vuxit igen. Ett stort antal intakta odlingsrösen med handplockad sten finns dock kvar i områdets äldre åkermiljöer.

Skötselområde 2d:

Den centrala delen av området består av en tallplanterad äldre åker med ett flertal gamla odlingsrösen. I vissa delar finns även planterad gran. Genom tallplanteringen går en äldre brukningsväg. I gränsen till de planterade bestånden i väster står en del spärrgreniga ekar i och i anslutning till odlingsrösen och mer sentida stentippar. Vid en mindre liten brant som nyttjats som stentipp växer enstaka ekar tillsammans med alm, lönn, asp, rönn, björk, sälk och hassel. Enstaka almar, rönnar och oxlar är äldre och relativt grova.

I en svacka i sydost finns en mindre lövsumpskog med ett yngre klibbalbestånd samt med inslag av björk och några enstaka granar. En av alarna är äldre och i dess grova stam finns ett flertal bohål. I kanterna av klibbalbeståndet finns flera grova ekar insprängt mellan 60 till 70-årig gran. Många av ekarna är döda eller döende. En av de döda ekarna är mycket grov och står i anslutning till vägen i öster.

Mellan lövsumpskogen och tallplanteringen växer en yngre björkdominerad skog med inslag av tall och enstaka äldre lövträd av bland annat, rönn, ek och sälk. Lövskogen växer på en gammal åkermark med rikligt med äldre odlingsrösen. Norrut blir eken något mer vanlig. Här växer dock fortfarande mycket björk, tall, gran, samt inslag av oxel och hassel. Den täta grässvålen och det relativt glesa trädskiktet antyder en ganska öppen trädklädd gräsmark i en inte alltför avlägsen tid. I kanten till en åker i norr står ett flertal grövre, vidkroniga ekar som idag delvis är trängda av yngre gran. I nordost växer ett mindre barrdominerat bestånd

med inslag av bland annat ek och björk. Området har mer utmarkskaraktär till skillnad från övriga delar, men även här finns enstaka äldre odlingsrösen. Enstaka ekar i området har tidigare stått mer öppet. Ett mindre fuktdrag med yngre barrträd som ansluter till ett hygge avgränsar reservatet i nordost.

Bevarandemål:

- Arealen artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen (6270) ska ha en utbredning på 12 ha
- Arealen trädklädd betesmark (9070) ska ha en utbredning på 13 ha
- Arealen lövsumpskog (9080) ska ha en utbredning på ca 0,2 ha
- Minst 80 % av arealen ska vara väl avbetad vid vegetationsperiodens slut
- Relationen död ved/levande ved ska vara minst 1/10
- Arter knutna till skötselområdet ska leva kvar och helst öka i utbredning och antal. Exempel på arter knutna till gamla och grova lövträd är dvärgbägarlav, gul dropplav, almlav, kortskaftad parasitspik, rostfläck, sotlav, gulpudrad spiklav, bårdlav, ädellav och kornig nållav.
- Husgrunder, trädgårdesgårdar, stenmurar, odlingsrösen och andra kulturhistoriska element ska vara väl synliga och välbevarade

Skötselåtgärder:

Hela skötselområdet:

Hela skötselområdet ska efter restaurering utgöras av öppna samt träd- och buskklädda betesmarker.

Området hägnas med stängsel anpassat för bete med får och nötkreatur och ska därefter årligen skötas med naturvårdsinriktad betesdrift.

Efter restaurering och övriga initiala skötselåtgärder ska underhållsröjning ske av uppväxande träd och buskar av igenväxningskaraktär som ratas av betesdjuren.

Död ved sparas på speciellt utvalda, gärna solbelysta, platser för att gynna vissa organismgrupper, t.ex. vedlevande insekter. Grövre lågor lämnas kvar om de inte i hög utsträckning påverkar funktionen som betesmark negativt. Då kan de flyttas och läggas på annan lämplig plats inom naturreservatet.

Röj bort igenväxningsvegetation vid kulturhistoriska lämningar, så som husgrunder, jordkällare mm.

Skötselområde 2a:

Tag bort igenväxningsvegetation som etablerat sig på de äldre åkerytorna i väster, t.ex. ung gran och nyponros. I övrigt sparas alla blommande buskar.

Ringbarka mindre grupper av björk på tidigare öppen mark i den mindre dungen i sydväst för att skapa död ved. Spara träd i anslutning till odlingsrösen.

Omför området med äldre och vidkroniga ekar i sydväst och i väster till en träd- och buskklädd betesmark. Friställ de äldre och vidkroniga ekarna genom att ta bort delar av det yngre träd- och buskskiktet. Spara lämpliga efterträdare till de äldre ekarna samt bärande träd och buskar. Lämna gärna kvar en del grövre stamdelar och rishögar på soliga platser. Enstaka träd bör om det är praktiskt möjligt att toppkapas för att öka andelen stående död ved.

Skötselområde 2b:

Lämpliga yngre almar och askar ska nyhamlas i anslutning till de äldre, tidigare hamlade träden.

Bibehåll död ved i form av lågor och döda grövre grenar på lämpliga och gärna solbelysta platser.

Omför området med äldre och vidkroniga ekar i väster till en träd- och buskklädd betesmark. Friställ de äldre och vidkroniga ekarna genom att ta bort delar av det yngre träd- och buskskiktet. Spara om möjligt lämpliga efterträdare till de äldre ekarna samt bärande träd och buskar. Vid restaurering samt röjning och gallring i träd- och buskskikt ska grövre stamdelar och rishögar lämnas kvar i lämplig omfattning på soliga platser.

Skötselområde 2c och 2d:

Ädellöv- och lövdominerade områden:

Hugg bort alla yngre barrträd samt frihugg alla äldre lövträd. Ek prioriteras. Frihugg även döda ekar för att öka intresset för dessa åt den lägre faunan. Spara träd som står i eller i anslutning till odlingsrösen på äldre åkermark.

I björkbestånd med tall- och graninslag gallras en del yngre träd på äldre odlingsytor bort för att skapa luckighet. Toppkapa och ringbarka björkar för att öka andelen stående död ved. Äldre gran sparas.

I kanterna till den lilla lövsumpskogen där det även står enstaka både levande och döda ekar ska all gran tas bort. Røj även kontinuerligt bort gran som växer upp i lövsumpskogen.

Barrplanteringar:

De yngre barrplanteringarna ska omföras till öppen till glest trädklädda betesmarker. Hugg bort alla planterade barrträd och ta fram de enstaka äldre och yngre ekarna och andra lövträd så att de kan utvecklas till träd med hagmarkskaraktär. Spara och utveckla ett buskskikt, gärna med hassel. Enstaka äldre tallar och granar som vuxit mer öppet kan sparas för att öka variationen.

Äldre barrdominerade miljöer:

Luckor skapas runt vidkroniga ekar (både levande och döda) och på andra lämpliga platser, t.ex. tidigare öppna luckor. Även en del yngre barrträd kan avverkas för att skapa en glesare utmarksbetesstruktur i beståndet.

Generellt i skötselområde 2c och 2d sparas död ved samt bärande träd och buskar i så stor omfattning som är möjligt.

4.3 Skötselområde 3: Skogsmark (3,0 ha)

Beskrivning:

Detta skötselområde omfattas av en medelålders granskog med inslag av tall, ek, björk, asp, rönn och sälg. Lågor av barrträd finns i måttlig omfattning. Vissa av de spridda björkarna är relativt grova och ihåliga. Av björk finns även en hel del torrträd, högstubbar och lågor. I parkeringsplatsens södra kant, invid vägen, står en gammal vårtbjörk som är drygt två meter i omkrets i brösthöjd. På barken av björken växer signalarten sotlav väl spridd. Ytterliggare två grova björkar växer strax söder om den första. Mellan dessa växer en starkt beskuggad spärrgrenig gammal och grov ek. På barken växer gulpudrad spiklav, en karaktärsart på gammal grov ek med höga biologiska värden. Yngre och enstaka äldre ekar finns i bryn och inne i beståndet. Flera av dem är trängda av konkurrerande gran. I områdets sydöstra del finns en glänta kring en numera omkullfallen jättetall. Till dessa lågor är den sällsynta skalbaggen raggbock knuten, vilken det också finns fynd av i området. På tallågan växer långflikmossa. I skogen finns ett flertal äldre odlingsrösen, nu bevuxna med blåbärsris samt hus- och väggmossor.

Bevarandemål:

- Arealen av västlig taiga, barrblandskog (9010), ska vara 3 hektar
- Relationen död ved/levande ved ska vara minst 1/5
- Arter knutna till skötselområdet ska leva kvar och helst öka i utbredning och antal. Exempel på sådana arter raggbock, långflikmossa, sotlav och gulpudrad spiklav

Skötselåtgärder:

I området ska lövinslaget långsiktigt öka. Frihugg äldre och grövre lövträd från beskuggande ungträd och gran. Frihugg även enstaka yngre ekar och andra lövträd för att tryggande kommande generationer jätteträd och solbelysta lövträd i anslutning till vägen. Den döda grova tallågan bör också fortsatt exponeras för att göra den fortsatt attraktiv för vedlevande insekter. För att öka mängden död ved och variation kan granar fällas och/eller ringbarkas.

4.3 Skötselområde 4: Friluftsliv

Beskrivning:

Kvilleken är sedan en lång tid tillbaka ett väl etablerat besöksmål i Vimmerby kommun. Årligen besöks området av ett stort antal personer av flera olika nationaliteter. Besökare kan på ett enkelt sätt ta sig till Kvilleken genom att vandra på en trädgårdesgårdsinhjägnad stig från parkeringen ända fram till eken. Betesmarkerna i anslutning till Kvilleken är också lättillgängliga och lämpliga att vandra i.

Parkeringen finns i anslutning till grusvägen som sträcker sig genom östra delen av naturreservatet. Vid parkeringen finns en toalett anpassad för funktionshindrade och vid Kvilleken finns ett fikabord. Genom området sträcker sig Sevedeleden. Stättor över befintliga stängsel finns i anslutning till leden.

Bevarandemål:

- Tydliga vägs skyltar till naturreservatet
- En väl underhållen parkeringsplats
- En väl underhållen toalett anpassad för funktionshindrade och två fikabord placerade vid parkeringen. Ett fikabord placerat vid Kvilleken
- Två väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av naturreservatet och Kvilleken på svenska, tyska och engelska placerade vid Kvilleken och parkeringsplatsen
- Rikningsskyltar placerade vid parkering, vilka visar besökare till Kvilleken och den gamla tallågan
- 0,9 kilometer väl underhållen vandringsled. Leden till Kvilleken från parkeringsplatsen ska anpassad för barnvagn- och rullstolsbruk
- Tre väl underhållna stättor över stängsel utmed Sevedeleden

- Information om naturreservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida

Skötselåtgärder:

Informationstavlor med beskrivning av objektets natur- och kulturvärden och gällande föreskrifter framställs.

Rikningsskyltar som visar besökare till Kvilleken och den gamla tallågan framställs och placeras vid parkering

En barnvagns- och rullstolsanpassad led ska byggas från vägen till Kvilleken.

Igenväxningsvegetation i form av buskar och träd längs vägar och vandringsleder ska kontinuerligt röjas bort. Nya stättor ska placeras ut efter att nystängsling av betesmarken genomförts.

Underhåll av befintliga anordningar.

5. Bränder och brandbekämpning

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker med försiktighet i samråd med reservatsförvaltningen så att naturvärdena (ex jätteekar, känslig flora) inte skadas.

Eftersläckning och bevakning:

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för eftersläckning och bevakning.

Åtgärd efter brand:

Framtida skötselåtgärder utreds för varje enskilt område som påverkats av branden.

6. Jakt

Rätten till jakt inskränks inte av reservatsbildningen.

Jaktutövandet får inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan.

7. Dokumentation och uppföljning

7.1 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder

Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera var, hur och när åtgärder utförts, vem som utfört åtgärder samt kostnad och finansiering för utförda åtgärder.

Naturvårdsförvaltaren ska följa upp utförda skötselåtgärder vid behov.

Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera var, hur och när uppföljning utförts, vem som utfört uppföljning samt kostnad och finansiering för utförd uppföljning.

7.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för uppföljning av naturreservatets bevarandemål.

Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera var, hur och när uppföljning utförts och vem som utfört uppföljning samt kostnad och finansiering för utförd uppföljning.

8. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Vem	Prioritet
Betesdrift	2a-d	Djurhållare	1
Hamling	2b	Naturvårdsförvaltaren	3
Friställande av lövträd	1, 2a-d, 3	Naturvårdsförvaltaren / Brukare	1
Gallring	2a-d	Naturvårdsförvaltaren	1
Röjning	2a-d	Naturvårdsförvaltaren / Brukare	1
Ringbarkning	3	Naturvårdsförvaltaren	3
Stängsel-uppsättning	2a-d	Naturvårdsförvaltaren / Brukare	1
Gränsmarkering	Naturreservats-gräns	Lantmäteriet	1
Informations-tavlor	Vid parkering och Kvilleken	Naturvårdsförvaltaren	1
Underhåll av vandringsled	Utmed leden	Naturvårdsförvaltaren	1
Forn- och kulturlämningar, landskapselement	2a-d	Naturvårdsförvaltaren	1
Uppföljning av skötselåtgärder	Hela naturreservatet	Naturvårdsförvaltaren	1
Uppföljning av bevarandemål	Berörda naturtyper och arter	Naturvårdsförvaltaren	1

*Prioritet 1 till 3, varav 1 är högst

Bilagor

2.1 Skötselplanskarta

2.2 Vegetationskarta enligt VicNatur naturtyper

2.3 Vegetationskarta enligt Habitatdirektivets naturtyper